

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Oslo, 25.03.2020
Vår ref. 20/1174-3
692/KAHE
Deres ref.20/1391

Att:

Høring – midlertidig forskrift om forenklinger og tiltak innenfor justissektoren for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av Covid-19

Det vises til Justis- og beredskapsdepartementets brev av 24.03.2020.

LO ser behovet for at domstolsbehandlingen forenkles og effektiviseres i lys av korona-tiltakene som er iverksatt.

LO reiser spørsmål om de foreslåtte tiltakene om at retten ensidig beslutter å holde rettsmøter som fjernmøter samt at denne retten er uten ankemulighet, er så presserende at de må unntas fra Stortingsbehandling, jf Koronalovens § 1.

LOs bemerkninger nedenfor knytter seg utelukkende til sivilrettslige saker og forskriftens inngripen i tvisteloven. LO er ikke ført opp som høringsinstans men er en stor sivilrettslig aktør ved domstolene, med flere hundre stevninger og mange titalls dommer hvert år.

1. Forskriftens § 2 Fjernmøter uten partssamtykke

Etter gjeldende rett kreves i utgangspunktet partenes samtykke for at rettsmøter som munner ut i en dom kan holdes som fjernmøter. Etter tvl § 13-1 (3) kan rettsmøter helt eller delvis holdes som fjernmøter når det er særskilt bestemt eller partene *samtykker* i at rettsmøtet holdes som fjernmøte. Partenes samtykke kreves også ved fjernmøter i småkravprosess, tvl § 10-3.

I den foreslåtte forskriften skal retten alene ta denne avgjørelsen basert på rettens egen vurdering av om det er *nødvendig og ubetenkelig*. Det fremgår også at nødvendighetsvilkåret ikke skal tolkes strengt. Det er ingen ankemulighet over denne avgjørelsen. Dette er klart betenkelig.

Det er et bærende prinsipp i norsk rett at hovedforhandling gjennomføres muntlig og at bevisføringen er umiddelbart, jf bla tvl § 21-9 og § 10-3 (3). Muntlighetsprinsippet er særlig viktig i sivile saker som krever bred bevisførsel. LO kan ikke se at muntlighetsprinsippet ivaretas tilstrekkelig i slike saker når retten, partene, vitnene og advokatene befinner seg i forskjellige steder og man ikke får direktekontakt. Mange nyanser kan gå tapt i slik bevisføring, noe som har særlig betydning i saker der tvisten står om faktum. Det er partene som kjenner saken best og vet hvilken betydning den umiddelbare, muntlige bevisføringen har. Det er derfor viktig for rettssikkerheten at partene samtykker til fjernmøte. Det bør

alternativt innføres en bestemmelse om at avgjørelsen kan ankes og omgjøres dersom det er gode grunner til å avholde muntlig behandling.

2. Forskriftens § 2 Fjernavhør

Gjeldende regler for fjernavhør gir allerede ved hjemmel for retten til å beslutte fjernavhør og LO kan ikke se nødvendigheten av en nødforskrift som fraviker Stortingsvedtatt tvistelov.

Etter dagens tvl § 21-10 kan parter, vitner og sakkyndige avhøres ved fjernavhør dersom direkte avhør ikke lar seg gjennomføre eller er spesielt byrdefullt eller kostnadskrevenende.

Det fremgår der at *fjernavhør bør ikke foretas om forklaringen kan være særlig viktig, eller hvor andre forhold gjør det betenkelig*. Hvor kostnadene eller ulempene med forklaring direkte for den dømmende rett er store i forhold til den betydning tvisten har for partene, kan fjernavhør alltid foretas.

Den foreslåtte nødforskriften er dermed ikke nødvendig fordi retten allerede har tilstrekkelig hjemmel til å beslutte fjernavhør.

3. Om Koronaloven kommer til anvendelse, jf § 1

LO ber departementet vurdere om man har tilstrekkelig hjemmel i koronaloven for å vedta denne forskriften. Det fremgår av koronaloven § 1 at loven ikke kommer til anvendelse dersom formålet kan ivaretas gjennom normal lovbehandling.

Forslaget til ny forskrift er begrunnet med at domstolene har redusert sin virksomhet og at fjernmøter vil kunne avhjelpe saksbehandlingen.

LO mener formålet kan ivaretas gjennom ordinær lovgivningsprosess. Det er rettsferie ved samtlige domstoler allerede fra neste uke (påske), noe som vil gi domstolene tid til å iverksette smitteverntiltak. Samtidig får departementet tid til å forberede alminnelig Stortingsbehandling av forslaget.

Med vennlig hilsen
LO Norge

Are Tomasgard
(*sign.*)

Katrine Hellum-Lilleengen
(*sign.*)

Dette brevet er godkjent elektronisk i Landsorganisasjonen i Norge og har derfor ingen signatur.